

Rada Przejrzystości

działająca przy

Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji

Stanowisko Rady Przejrzystości

nr 31/2016 z dnia 4 kwietnia 2016 roku

w sprawie zasadności kwalifikacji świadczenia opieki zdrowotnej
„Zabezpieczenie profilaktyczne bruzd lakiem szczelinowym –
za każdy ząb” jako świadczenia gwarantowanego

Rada Przejrzystości uważa za zasadne zakwalifikowanie świadczenia opieki zdrowotnej „Zabezpieczenie profilaktyczne bruzd lakiem szczelinowym – za każdy ząb”, dotyczącego bruzd drugich stałych zębów trzonowych, jako świadczenia gwarantowanego.

Uzasadnienie

Choroba próchnicowa zębów jest wynikiem oddziaływania wielu powiązanych ze sobą czynników. Należą do nich bakterie próchnicotwórcze, węglowodany oraz podatne na próchnicę twarde tkanki zęba. Powierzchniami, na których częściej i wcześniej niż na pozostałych rozwija się próchnica, są powierzchnie zgryzowe zębów bocznych. Pomimo iż zajmują one jedynie 12,5% wszystkich powierzchni zębów, ubytki próchnicowe znajdujące się na nich mogą stanowić ponad 90% wszystkich ubytków wykrywanych do 12 roku życia. Jak wykazały badania epidemiologiczne wykonane u dzieci i młodzieży, proces próchnicowy przede wszystkim dotyczy powierzchni zgryzowych pierwszych zębów trzonowych. Podatność powierzchni zgryzowej zębów na próchnicę jest częściowo uwarunkowana ich budową anatomiczną. Kształtowane w procesie odontogenezy guzki zębów bocznych determinują powstanie między nimi zagłębień przypominających płytsze lub głębsze doliny zwane bruzdami międzyguzkowymi. Bruzdy sprzyjają retencji biofilmu, utrudniają oczyszczanie przez ślinę i skuteczne szczotkowanie, gdyż włosie szczoteczki zwykle nie dociera do ich dna. Z dotychczasowych obserwacji klinicznych wynika, iż w określonych przypadkach nie można zapobiec próchnicy w bruzdach jedynie poprzez utrzymywanie dobrej higieny, właściwe odżywianie eliminujące próchnicotwórcze węglowodany czy szeroko pojętą profilaktykę fluorkową. Uwzględnienie specyfiki budowy morfologicznej powierzchni zgryzowych zębów, stanowiło podstawę do wprowadzenia profilaktycznego lakowania lub inaczej uszczelniania bruzd i szczelin. Metoda ta polega na odizolowaniu bruzd i szczelin na powierzchni okluzyjnej od próchnicotwórczych czynników obecnych

w środowisku jamy ustnej poprzez wypełnienie ich odpowiednim materiałem. Użycie polimerowych materiałów uszczelniających (laków) u dzieci i młodzieży powoduje zmniejszenie częstości występowania próchnicy o ok. 86% po 1 roku i ok. 58% po 4 latach. Zębami, w których ryzyko wystąpienia próchnicy jest wysokie, są pierwsze oraz drugie stałe zęby trzonowe, zaś przeprowadzone badania wskazują na to, że laki szczelinowe są skuteczne – są barierą odgradzącą jedzenie oraz bakterie od dołków i bruzd zębów. Jest to nieinwazyjna metoda profilaktyki próchnicy, która może być aplikowana zarówno przez lekarza dentystę, jak i higienistkę stomatologiczną, czy osobę przeszkoloną w kierunku aplikacji laków szczelinowych. Potwierdzono, że stosowanie laków szczelinowych u dzieci z wysokim ryzykiem wystąpienia próchnicy jest kosztowo efektywną opcją dla systemu publicznej opieki zdrowotnej. Obecnie u dzieci finansowane jest świadczenie zabezpieczenia profilaktycznego bruzd lakiem szczelinowym, które dotyczy bruzd zębów szóstych i jest udzielane 1 raz do ukończenia 8 roku życia, co generuje koszty około 1,5 miliona złotych rocznie. Sugerowane i rekomendowane przez Radę Przejrzystości lakowanie zębów siódmych, które jako trzonowe wyrastają jako drugie średnio w wieku 11,3-12,3 lat, może kosztować płatnika publicznego dodatkowo ok. 2 miliony złotych, ale jest wydatkiem koniecznym, który da znaczne oszczędności kilka-kilkanaście lat później, zabezpieczając uzębienie polskiej młodzieży. Zdaniem ekspertów krajowych oraz na podstawie wniosków z analizy piśmiennictwa, uszczelnienie bruzd zębów trzonowych jest skuteczną metodą zapobiegania próchnicy. Możliwość wykonania zabiegu w obrębie bruzd drugich zębów trzonowych u młodzieży ograniczy rozwój zmian próchnicowych. Stomatolodzy podkreślają, że cechy anatomiczne i histologiczne „młodych” zębów stałych, tj. w okresie kilku lat od ich pojawienia się w jamie ustnej, sprzyjają rozwojowi zmian próchnicowych i szybkiemu rozprzestrzenianiu się procesu chorobowego (ostry przebieg próchnicy). Jednak wraz z wiekiem zwiększa się stopień mineralizacji tkanek zębów, płytsze stają się bruzdy i w związku z tym obniżeniu ulega zagrożenie próchnicą, która jeśli wystąpi ma częściej postać przewlekłą, łatwiejszą do zapobiegania i leczenia. W związku z powyższym Rada przyjęła stanowisko jak wyżej.

.....

Wiceprzewodniczący Rady Przejrzystości
prof. Michał Myśliwiec

Tryb wydania stanowiska

Stanowisko wydano na podstawie art. 31c ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581), z uwzględnieniem raportu w sprawie oceny świadczenia opieki zdrowotnej nr AOTMiT-OT-430-19/2015 „Zabezpieczenie profilaktyczne bruzd lakiem szczelinowym – za każdy ząb”. Data ukończenia: 31 marzec 2016 r.

Inne wykorzystane źródła danych:

1. Opinia ekspercka przedstawiona w trakcie posiedzenia Rady Przejrzystości.
2. Opinia przedstawiciela Ministerstwa Zdrowia przedstawiona w trakcie posiedzenia Rady Przejrzystości.